

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV – 1010 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2014.gada 17.aprīlī

Nr. E03-PTU-K25-14

Par administratīvā soda uzlikšanu

Par negodīgas komercprakses īstenošanu, par kuru paredzēts administratīvais sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta direktore / iestādes direktora vietniece Ieva Baldiņa - Brūklīte,

nepiedaloties AS „Prisma Latvija”
juridiskā adrese: A.Saharova ielā 30, Rīgā, LV-1021
reģistrācijas numurs: 40003796236,

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmo daļu, ir veicis AS „Prisma Latvija” (turpmāk – Sabiedrība) veikalos īstenotās komercprakses izvērtēšanu. Veiktās izvērtēšanas rezultātā PTAC ir konstatējis turpmāk norādīto:

[1] 2013.gada 7.oktobrī, 22.oktobrī, 6.decembrī, 2014.gada 24.janvārī un 27.janvārī PTAC veikalos, kuros Sabiedrība īsteno saimniecisko darbību un īsteno komercpraksi, konstatēja cenu paralēlās atspoguļošanas prasību neievērošanu, par ko tika sastādīti sekojoši administratīvie akti par pārbaudi cenu paralēlās atspoguļošanas periodā (turpmāk – Akts):

- 1) 2013.gada 7.oktobra Akts Nr.PPU-179E (turpmāk – Akts 1);
- 2) 2013.gada 22.oktobra Akts Nr.PPU-1301E (turpmāk – Akts 2);
- 3) 2013.gada 6.decembra Akts Nr.PPU-2857E (turpmāk – Akts 3);
- 4) 2013.gada 6.decembra Akts Nr.PPU-2858E (turpmāk – Akts 4);
- 5) 2013.gada 6.decembra Akts Nr.PPU-2492E (turpmāk – Akts 5);
- 6) 2013.gada 6.decembra Akts Nr.PPU-2872E (turpmāk – Akts 6);
- 7) 2013.gada 6.decembra Akts Nr.PPU-2945E (turpmāk – Akts 7);
- 8) 2014.gada 24.janvāra Akts Nr.PPU-514E (turpmāk – Akts 8);
- 9) 2014.gada 27.janvāra Akts Nr.PPU-728E (turpmāk – Akts 9).

[2] Saskaņā ar PTAC rīcībā esošo informāciju Sabiedrība ir bijusi iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs” dalībniece laika posmā no 2013.gada 7.oktobra līdz 2014.gada 6.februārim (turpmāk – Dalības termiņš).

[3] Iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs” memoranda (turpmāk – Memorands) otrās daļas 2. un 3.punktā ietvertie principi paredz: „Uzņēmēju pievienošanās memorandam ir brīvprātīga, bet ar pievienošanās brīdī uzņēmējs saviem klientiem un sadarbības partneriem apliecina godprātīgu un atbildīgu uzņēmējdarbības praksi un šī memoranda pamatprincipu ievērošanu uzņēmuma ikdienas darbā:

- visām precēm un pakalpojumiem norādīt skaidras un nepārprotamas cenas latos un eiro cenu paralēlās atspoguļošanas periodā no 2013. gada 1. oktobra līdz 2014. gada 30.jūnijam;

- nodrošināt godīgu cenu pārrēķinu no latiem uz eiro, ievērojot tiesību aktos noteikto valūtas maiņas kursu 1 EUR = 0.702804 LVL un cenu matemātiskas noapaļošanas principus, kā arī visus likumdošanas aktus un normatīvus, kas saistīti ar uzņēmējdarbību”.

[4] Ņemot vērā Aktos konstatētos pārkāpumus, proti, atsevišķām precēm nav norādītas cenas *euro* (Akts 1, Akts 2, Akts 3, Akts 4, Akts 5, Akts 6, Akts 7), atsevišķu preču cenu pārrēķins veikts, neievērojot oficiālo valūtas maiņas kursu (Akts 1, Akts 2, Akts 3, Akts 4, Akts 7, Akts 9), PTAC secina, ka Sabiedrība Dalības termiņā nav ievērojusi Memoranda otrās daļas 2. un 3.punktā noteiktos principus.

[5] Aktos (Akts 2, Akts 3, Akts 4, Akts 5, Akts 6, Akts 7, Akts 8, Akts 9) konstatēts, ka Sabiedrība veikalos izmanto uzlīmes „Godīgs eiro ieviesējs”, tādējādi informējot patērētājus, ka Sabiedrība ir pievienojusies iniciatīvai „Godīgs eiro ieviesējs”.

[6] 2014.gada 25.martā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.3.2.-1-K-25/2443 „*Par uzaicinājumu uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu*”, kurā saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 268.pantu paziņoja par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas datumu (2014.gada 17.aprīli), laiku un vietu. Vienlaikus PTAC norādīja, ka Sabiedrībai ir tiesības izteikt viedokli un argumentus administratīvā pārkāpuma lietā. Rakstveida viedokli un argumentus PTAC lūdza Sabiedrībai iesniegt līdz 2014.gada 14.aprīlim.

[7] 2014.gada 14.aprīlī PTAC saņēma elektroniskā pasta vēstuli ar pielikumā pievienotu Sabiedrības bilanci un peļņas un zaudējuma aprēķinu par pēdējo 6 mēnešu periodu. Līdz lietas izskatīšanai Sabiedrība nav iesniegusi PTAC savu viedokli un argumentus administratīvā pārkāpuma lietā.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina turpmāk minēto:

1) NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka *darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*, ir komercprakse. Savukārt NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita fiziskā vai juridiskā persona, kas rīkojas komercprakses īstenošanas vārdā vai uzdevumā*, ir komercprakses īstenoātājs. Sabiedrības rīcība, tajā skaitā, preču cenu norādīšana uz cenu zīmēm, tās Latvijā izvietotajos piecos veikalos uzskatāma par komercprakses īstenošanu NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, bet Sabiedrība saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu ir uzskatāma par minētās komercprakses īstenoātāju.

2) Atbilstoši NKAL 9.panta pirmās daļas 3.punktam komercpraksi uzskata par maldinošu, ja komercprakses īstenoātājs neievēro labas prakses kodeksā paredzētos pienākumus, kaut arī ir apņēmis tos pildīt un norādījis, ka labas prakses kodekss viņam ir saistošs. Turklāt Memorands uzskatāms par labas prakses kodeksu NKAL 5.panta otrās daļas izpratnē, jo tas ir brīvprātīga saimnieciskās vai profesionālās darbības veicēju vienošanās vai

noteikumu kopums, kas nav reglamentēts tiesību aktos un regulē to komercprakses īstenošanu rīcību, kuri ir apņēmušies pildīt labas prakses kodeksā noteiktās saistības vienā vai vairākos komercprakses veidos, kā arī vienā vai vairākās saimnieciskās vai profesionālās darbības jomās.

3) Sabiedrība Dalības termiņā neievēroja Memoranda principus, jo tās veikalos precēm nenorādīja skaidras un nepārprotamas cenas latos un eiro cenu paralēlās atspoguļošanas periodā, kā arī nenodrošināja godīgu cenu pārrēķinu no latiem uz eiro, ievērojot oficiālo valūtas maiņas kursu, un tādā veidā neievēroja labas prakses kodeksā paredzētos pienākumus, kaut arī apņēmas tos pildīt un, izmantojot uzlīmes „Godīgs eiro ieviesējs”, norādīja, ka Memoranda principi tai ir saistoši. Ievērojot minēto, PTAC secina, ka Sabiedrība ir īstenojusi maldinošu komercpraksi, kuras ietekmē patērētājs pieņēma vai varēja pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, piemēram, lēmumu iegādāties preces Sabiedrības veikalā.

4) NKAL 4.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka negodīga komercprakse ir aizliegta, savukārt saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu par negodīgu komercpraksi ir atzīstama maldinoša komercprakse. Līdz ar to, īstenojot maldinošu komercpraksi, Sabiedrība ir pārkāpusi NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses īstenošanas aizliegumu un ir izdarījusi LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā noteikto administratīvo pārkāpumu.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: „*ja uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda labo informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā*”.

PTAC uzskata, ka konkrētajā gadījumā, ņemot vērā Sabiedrības īstenošās komercprakses raksturu un būtību, kā arī secinot, ka Sabiedrība kopš 2014.gada 7.februāra vairs nav iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs” dalībnieks, nebūtu lietderīgi pieņemt NKAL 15.panta astotās daļas 1.,2.,3. un 4.punktā noteiktos lēmumus. Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā LAPK 9.panta pirmo daļu, proti, ka Sabiedrība ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, kā arī apstākli, ka Sabiedrība kopš 2013.gada 7.oktobra ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, kuras ietekmē patērētājs pieņēma vai varēja pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai par izdarīto administratīvo pārkāpumu saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu būtu piemērojams administratīvais sods, kas paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā.

LAPK 32.panta otrajā daļā ir paredzēts, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinājošos un pastiprinošos apstākļus.

Saistībā ar Sabiedrības izdarītā pārkāpuma raksturu norādāms, ka saskaņā ar PTAL 25.panta ceturtās daļas 6¹.punktu PTAC funkcijās ietilpst negodīgas komercprakses un reklāmas uzraudzība, izņemot zāļu un veterināro zāļu jomu, lai nodrošinātu patērētāju tiesību un ekonomisko interešu ievērošanu. Sabiedrības pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tas ir izdarīts veikalos, kuros Sabiedrība veic saimniecisko darbību, kas ir brīvi pieejama neierobežotam skaitam patērētāju. Sabiedrība aktīvi, piemēram, izmantojot iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs” uzlīmes un logotipu, izplatīja patērētājiem informāciju par pievienošanos iniciatīvai „Godīgs eiro ieviesējs”, kuras ietekmē patērētājs varēja paļauties, ka Sabiedrība ievēros visus Memorandā noteiktos principus un tādēļ pieņemt lēmumu iegādāties preces Sabiedrības veikalos. PTAC ieskatā iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs” uzlīmes un logotipus Sabiedrība izmantoja, lai veicinātu tirdzniecību un piesaistītu patērētāju uzmanību

Sabiedrības veikaliem. Konkrētā pārkāpuma rezultātā varēja tikt negatīvi ietekmēta patērētāju ekonomiskā rīcība, jo patērētājs Dalības termiņā varēja pieņemt tādu lēmumu iegādāties preces no Sabiedrības vai citu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš, ja būtu zinājis, ka Sabiedrība neievēro Memoranda otrās daļas 2. un 3.punktā ietvertos principus, nebūtu pieņēmis.

Atbilstoši LAPK 9.panta pirmajā daļā noteiktajam par administratīvo pārkāpumu atzīstama vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vispārējā gadījumā administratīvā pārkāpuma lietā jākonstatē pie atbildības saucamās personas vaina. Ar vainu saprotama fiziskās personas subjektīvā psihiskā attieksme pret nodarījumu. Kā norādīts tiesību literatūrā, juridisko personu atbildības noteikšanā vainas jautājums nevar būt risināms veidā, kādā tiek noteikta fizisko personu vaina. Tāpēc juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus, proti, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt normatīvo aktu, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanu, un, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo normatīvo aktu ievērošanu (skat. Senāta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.SKA-19/2009 19.punktu). No lietas materiāliem izriet, ka Sabiedrība brīvprātīgi pievienojās Memorandum un ar pievienošanās brīdi uzņēmās ievērot Memorandā noteiktos principus. Turklāt no lietas materiāliem secināms, ka Dalības termiņā nav pastāvējuši tādi apstākļi, kas varēja Sabiedrībai traucēt Memorandā noteikto principu ievērošanu.

Ņemot vērā to, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu un tādēļ Sabiedrība konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (LAPK 21.pants), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, PTAC uzskata, ka nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu. PTAC ieskatā ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut līdzīga rakstura pārkāpuma izdarīšanu. Arī LAPK 1.panta pirmā daļa nosaka, ka administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā. Vienlaikus PTAC ņem vērā, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu par negodīgu komercpraksi uzliek naudas sodu fiziskajām personām no trīsdesmit pieciem līdz septiņsimt *euro*, bet juridiskajām personām — no septiņdesmit līdz četrpadsmit tūkstoš *euro*.

Izskatot lietu, nav konstatēti atbildību mīkstinošie un atbildību pastiprinošie apstākļi (LAPK 33. un 34.pants).

Vērtējot Sabiedrības mantisko stāvokli, PTAC ņem vērā pārkāpēja mantisko stāvokli tikai no tāda aspekta, lai piemērotais sods neradītu pārkāpējam pārmērīgu apgrūtinājumu un neradītu tam maksātspējas stāvokli. Atbilstoši iepriekš minētajam soda apmērs konkrētajā gadījumā tiek noteikts, ņemot vērā PTAC pieejamo informāciju par Sabiedrības mantisko stāvokli, 2014.gada 14.aprīlī elektroniskā veidā iesniegto Sabiedrības bilanci un peļņas un zaudējuma aprēķinu par pēdējo 6 mēnešu periodu, kā arī PTAC iepriekšējo praksi, piemērojot administratīvos naudas sodus līdzīgās lietās (LAPK 240.pants).

Vienlaikus PTAC, izvērtējot Aktā 8 un Aktā 9 fiksēto informāciju, ņem vērā, ka būtiskākos pārkāpumus Sabiedrība 2014.gada janvārī novērsa un pilnveidoja savu darbību, lai tā atbilstu Memorandā ietvertajiem principiem.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, izdarītā pārkāpuma raksturu un ilgumu, proti, vairāk kā četri mēneši piecos Sabiedrības veikalos, kā arī iepriekšējo PTAC praksi, piemērojot administratīvos naudas sodus par negodīgas komercprakses īstenošanu, PTAC uzskata, ka par konkrētās negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods 3500,00 EUR apmērā, kas konkrētajā gadījumā ir uzskatāms par samērīgu naudas sodu, īpaši ņemot vērā patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm radīto apdraudējumu un nepieciešamību Sabiedrību un citus tirgus dalībniekus atturēt no turpmākas šādas komercprakses īstenošanas.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 4.panta pirmo daļu un otrās daļas 2.punktu, 5.panta otro daļu, 9.panta pirmās daļas 3.punktu, 15.panta pirmo daļu un astoto daļu, LAPK 9.panta pirmo daļu, 22.pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 166.¹³panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 240.pantu, 271.panta ceturto daļu, 272.pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt AS „Prisma Latvija”

juridiskā adrese: A.Saharova ielā 30, Rīgā, LV-1021

reģistrācijas numurs: 40003796236

naudas sodu 3500,00 EUR (trīs tūkstoši pieci simti euro, 00 euro centi) apmērā.

Pieņemto lēmumu saskaņā ar NKAL 16.pantu, LAPK 238.pantu, 288.panta pirmo un otro daļu un 289.panta pirmo daļu AS „Prisma Latvija” var pārsūdzēt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10 normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā desmit darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas, tiesai adresēto sūdzību iesniedzot Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010.

Saskaņā ar *Paziņošanas likuma* 6.panta pirmo daļu, saņemot dokumentu vai informāciju uz vietas iestādē, adresāts par to parakstās, izņemot gadījumu, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem parakstīšanās par saņemšanu nav nepieciešama. Iestādes izsniegto dokumentu vai sniegto informāciju uzskata par paziņotu ar brīdi, kad adresāts ir parakstījis par saņemšanu. *Paziņošanas likuma* 8.panta trešajā daļā ir paredzēts, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase BIC kods TREL LV22
Konts (IBAN)	LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis:	Lēmums Nr. E03-PTU-K25-14
Pieņemšanas datums:	2014.gada 17.aprīlī

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmums.

Patērētāju tiesību aizsardzības centra

Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta

direktore / iestādes direktora vietniece (personiskais paraksts)

Ieva Baldiņa – Brūklīte

(..)

IZRAKSTS PAREIZS